

Кастільйоне-ді-Сицилія, Італія, 2013

Небо над долиною річки Алькантара взялося важким свинцем. Дорогою, що зміїлася до вершини пагорба на північному схилі вулканічного плато, вервицею тяглися прочани, які тримали шлях до базиліки Святої Марії Катанської. Кастелло-ді-Лaurія, або Левів замок, середньовічна фортеця з чотирнадцятого століття, сторожову вежу якої однієї бурхливої ночі розколов навпіл удар блискавки, спостерігала за ними згори, мов суворий чатовий. Вузькі вулички між столітніми будинками кишіли відвідувачами. Під вечір натовп заповнив площу перед церквою. З кам'яних сходів почали спускатися чоловіки у білих і червоних рясах, а за ними, на плечах вірян, повільно «пливла» статуя Марії Катанської. Люд вибухнув захопленими вигуками. Під тужливі звуки труби постаті Марії та Ісуса ковзали крізь людське море, а сама статуя раптом засяяла зсередини сотнями крихітних вогників. На село Кастільйоне-ді-Сицилія опустилася ніч, розцвічена спалахами барвистих феєрверків. Мешканці висипали на балкони, зачаровано спостерігаючи за Дівою Марією в оточенні білих квітів. Жіночий голос, що виводив «Ave Maria», здавалося, розчинявся в теплому травневому повітрі разом зі словами молитви: «Santa Maria, Madre di Dio».

Він стояв на балконі, шукаючи її поглядом. Унизу текла нескінченна ріка незнайомих облич, що повільно рухалася до площі Laurія. Раптом серце гупнуло об ребра, а з губ зірвалося ледь чутне:

«Валентина Карузо». Вона стояла внизу, на вулиці Едуардо Пантано. Біла літня сукня підкреслювала волосся, чорне, як найтемніша ніч. Її щоки були білими, мов ясний день, а губи — червоними, наче вино, яким він саме смакував. Жодна молитва не могла вгамувати його туги. Дівчина була найпрекраснішим створінням на цьому середземноморському острові — примарна, чарівна. Щоразу, коли він бачив її, тіло затоплювало задоволення і бажання торкнутися її. Саме тієї миті юнка звела погляд. Їхні погляди зустрілися в теплом весняному повітрі й на мить завмерли в просторі. Валентина всміхнулася йому — і він відповів тим самим. Раптовий порив вітру підхопив її чорні пасма, а всередині нього спалахнув жалючий вогонь, мов розпечена лава, що вирує під подразненою шкірою. Він різко розвернувся, проштовхуючись повз матір Андрею та тітку Джулію, які теж спостерігали за процесією з балкона.

Андрея здивовано глипнула на нього і крикнула, намагаючись перекрити гучні вигукування натхненного натовпу:

— Cosa stai facendo?! Antonio?!¹ — Але його вже ніщо не могло спинити. — Antonio, dove stai andando?! Куди ти йдеш?! Антоніо!!

Він вибіг з дому на вулицю й розчинився в юрбі. Небо було всипане зорями, повітря — тепле, і він знав: це їхній вечір. Етна спокійно височіла над селом, мовчазно вдивляючись у майбутнє, що невдовзі обвалиться на мешканців і засипле їх темрявою — чорною, як земля під їхніми ногами.

Процесія під супровід духового оркестру та дівочого хору звернула з вулиці Мілаццо на ширшу Абата Конільйо, а звідти спустилася вузькою, названою на честь Фрідріха II, до вулиці Умберто, де зупинилася перед новозведеною каплицею. Дівчата стихли, а чоловіки в червоно-білих рясах піднесли догори руки з палаючими смолоскипами. Жіночий голос знову зазвучав, і святі слова злетіли в небо. Місячне сяйво огортало середньовічне село. В очах вірян, що оточили одр зі Святою Марією Катанською, палахкотів вогонь, який відбивало полум'я смолоскипів. У серці Антоніо вирувала пристрасть, що розривала його зсередини. Валентинині уста були м'якими, тіло — пружним, шкіра — гладенькою... Ніщо не могло зіпсувати цієї миті: він надто довго її чекав. Коли він злився з нею,

¹ Що ти робиш?! Антоніо?! (італ.)

екстаз накритий його. Він закинув голову й завив від щастя — ще ніколи в житті не почувався таким окрилений. Надворі озивалися дзвони церкви Святої Марії Кармельської, їхній гул болісно відлунював у скронях. Раптом щось ніби тріснуло в голові — здавалося, водночас луснули обидві барабанні перетинки. І тоді він почув крик. Валентина лежала під ним, відчайдушно відштовхуючи його руками; її біла сукня була розірвана. Антоніо підвівся з холодної плитки покинутого будинку Рози Віченко, що померла кілька зим тому, підтягнув і застебнув штани. Валентина лежала на підлозі, ридаючи. Її обличчя було залите слізьми, а на стегні темніла кров.

— Якщо ти комусь розповіси — ти мертва, *carisci*?¹

Він повернувся, вийшов через прочинені двері на вулицю й розчинився в натовпі. Коли ж дістався додому, за кухонним столом сиділи тітка Джулія та його мати Андрея. Щойно він переступив поріг кімнати, мати повернула до нього голову.

— Dove sei stato?! Де ти знову пропадав?! Come fai ad andartene così?!² — Вона витріщилася на його зім'яту сорочку з червоною плямою внизу. — Perché la tua camicia è stropicciata?! Ti ho chiesto una cosa! Antonio!³

Він бачив у вікні темне небо і знав, що наближається буря. Але місячне сяйво все ще було теплим. У спогадах знову сплигло обличчя дванадцятирічної Валентини Карузо.

Сорокарічний Антоніо, який досі жив із матір'ю та її сестрою, зайшов, похитуючись, до своєї кімнати та ліг на ліжко. У голові паморочилося. Крізь вікно бачив темне небо, яке передвіщало негodu, що обіцяла от-от розбушуватися. Та наразі на небі все ще висів місяць, кидаючи на нього тепле-тепле сяйво. У спогадах знову сплигло обличчя дванадцятирічної Валентини Карузо. Він згадав, яке щастя затопило його в момент «єднання», і на обличчі розпливлася блаженна посмішка.

¹ Зрозуміла? (*итал.*)

² Як ти міг так піти?! (*итал.*)

³ Чому твоя сорочка зім'ята?! Я тобі поставила запитання! (*итал.*)

Вісім років потому

Андрея Торрізі лежала в мансардній квартирі на четвертому поверсі старого будинку навпроти базиліки Святої Марії Катанської. Дихала повільно; з вуст виривався тихий писк, що раз по раз переходив у хрипке хропіння. Крізь її коротке біле волосся просвічувалась шкіра черепа, виблискуючи під променем штучного світла, що розливалось кімнатою. Жінка була тоненькою, мов листок, а на зморшкуватих руках проступали синьо-фіолетові сітки капілярів. Ліве око, зтягнуте пеленою ще рік тому, повністю затуманене.

Раптом перед її очима постала молода дівчина з хвилястим волоссям і чорними, наче вороняче крило, очима, інша мансарда — на вулиці Едуардо Пантане, де колись мешкала з овдовілою матір'ю Аккурзією та молодшою на три роки сестрою Джулією. Жінки жили в злагоді, хоча матері було нелегко: мала двох незаміжніх доньок, які ніколи не звертали уваги на чоловіків, а чоловіки вже не звертали уваги на них, через що стали *vecchie vergini* — старими дівами. Кастільйоне-ді-Сицилія було селом із традиційним менталітетом, тож люди не розуміли, чому Андрея та Джулія Торрізі не вийшли заміж. Це вважалося майже такою ж вадою, як принести байстрюка в подолі. Село на крайньому півдні Італії чимало пережило, і три жінки, які мешкали у старій мансарді навпроти базиліки Святої Марії Катанської, не віщували місцевим нічого доброго. Аккурзія бачила ці погляди, чула пересуди й почувалася кепсько, не могла

збагнути, чим завинила, чому Бог покарав її такою сумною долею, тож невпинно молилася, щоб небеса, наче ангелів, послали чоловіків і наставили її дочок на шлях істинний.

Андрея відчула липкий піт на грудях. Ковтнула сухе повітря; у голові запаморочилося, а стіни кімнати хитнулися. Заплющила очі — у легенях важко захрипіло. Раптом із темряви виринули обриси великого міста, куди вона колись подалася, аби придбати ліки для матері: бруковані вулиці, широкі площі та високі собори. Андрея споглядала могутні будівлі, що здіймалися навколо, і їй здавалося, ніби вона потрапила в інший світ. Катанія була гамірним морським центром, де все вирувало життям, а в повітрі змішалося безліч запахів, приємних і не дуже. Жінки, що проходили вулицями повз неї, були вдягнені в барвистий одяг і поводитися гучно, а чоловіки, виходячи з барів, нетверезо похитувалися.

— Ма, che puttana...¹

Вона зашарілася до самих вух. Коли п'яний портовий робітник підійшов до неї і грубо сягнув рукою під сукню, Андрея подумала, що знепритомніє від жаху просто тут, посеред вулиці. З її грудей вирвався крик. Аж тут з'явився він. Високий, темноволосий, на ім'я Ісаак, прибув із Мальти в пошуках роботи. Відштовхнув п'яницю й усміхнувся їй. Потім узяв її за руку, і вони попрямували незнайомими вулицями; її серце шалено гупало, а в животі вперше в житті затріпотіли метелики. Його шкіра пахла корицею та потом, руки були дужими, а м'язи — напрочуд твердими. Він підхопив її і посадив на кам'яний мур за самотньою будівлею; темрява огорнула Катанію, а на небі замерехтіли зорі. Усе всередині неї розкрилося, немов прорвало загату, і Андреї здалося, ніби вона все життя чекала саме цієї миті.

— Come ti chiami? Як тебе звати?

— Андрея, Андрея! — задихнулася вона, відчуваючи, як його стегна притискаються до неї.

Раптом її прострелив пекучий біль, і за мить його чоловіча гідність, що ковзнула в неї, мов прудкий вугор, почала ворухитися та звиватися всередині неї; Андрея голосно застогнала.

¹ Яка повія... (італ.)

Коли поверталася автобусом до Кастільйоне-ді-Сицилія, з її обличчя не сходив рум'янець, що відтоді залишився з нею назавжди. Через дев'ять місяців народила. Оскільки донька принесла в дім байстрюків, її мати Аккурзія, остаточно зламана постійними клопотами та лихослів'ям, замкнулася у своїй кімнаті й більше ніколи з неї не виходила.

Тепер Андрея помирала в тій самій кімнаті. Голоси молитов прокрадалися в її згасаючий мозок. Жінка затуманеним поглядом роззирилася по приміщенню, в якому стояли люди.

— Maria, pena di grazia, il Signore è con te...¹

Біля ліжка стояв священник Марко Мессіна, поруч плакала молодша сестра Джулія. Були й інші обличчя, але Андрея їх не впізнавала. Повільно повернула голову до вікна. Її сорокавосьмирічний син Антоніо сидів у кутку на маленькому стільці, не зводячи з неї пильного погляду.

— Santa Maria, Madre di Dio, prega per noi peccatori, adesso e nell'ora della nostra morte.²

Андрея підняла руку, і священник замовк.

— Я... Я хочу дещо...

Марко Мессіна нахилився до неї:

— Слухаю...

— Mio figlio, мій син Антоніо... — вона помітила, як той здригнувся, почувши своє ім'я. — Валентина Карузо... Вален-тина...

Отець Марко спантеличено перепитав:

— Валентина Карузо?

— Sì...³

Священнослужитель згадав дівчинку — служив месо на її похороні сім років тому.

— Вона і її дитина померли під час пологів сім років тому. Їй ще й тринадцяти не було...

Андрея кивнула:

— Sì...

¹ Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з тобою... (італ.)

² Свята Маріє, Мати Божя, молись за нас, грішних, нині і в годину смерті нашої (італ.).

³ Так... (італ.).

Погляд сина прикипів до матері.

— Синьйоро Андрею, що ви хочете сказати?

— Антонію, мій син...

Антонію різко підвівся зі стільця:

— Хіба ви не бачите, що вона при смерті?! Навіщо ви її мучите?!

Марко Мессіна жестом зупинив його і знову звернувся до вмираючої:

— Можете все розповісти...

Андреїні очі раптом згасли, її огорнула цілковита темрява. Вона напружилася і хрипко, з останніх сил, вимовила страшну правду:

— Антонію... мій Антонію зґвалтував її.

ԳԱՐՇԱԿ
ՂԵՐԱԿ

*New blood joins this Earth
And quickly he's subdued
Through constant pain disgrace
The young boy learns their rules
With time the child draws in
This whipping boy done wrong
Deprived of all his thoughts
The young man struggles on and on he's known
A vow unto his own
That never from this day
His will they'll take away¹*

«Metallica», «Unforgiven»

¹ Нова кров приходить на Землю,
Він швидко підкорився.
Через постійний біль і приниження
Юнак вивчає їхні правила.
Із часом втягується,
Стає хлопцем для биття.
Позбавлений усіх думок,
Юнак не припиняє боротися, знає,
Заприсягся собі,
Що відсьогодні ніколи
Вони не зламують його волі.

Гурт «Металіка», композиція «Непрощений» (англ.)

Флоренція, Італія, 2023

Повітря було насичене потом, спітнілі тіла терлися одне об одне, і йому стало зле.

— Pretty fucking good, huh? So we're all still having some fun here? We got some sweat going on out here, I fucking hope? We'd like to see some action going on! Who? Yeah, yeah, yeah, that's where we are, man. Don't forget it.¹

У вухах дзвеніло, світлові промені — червоний, зелений, знову червоний. Спотворена й викривлена реальність танцювала в його очах, в роті збиралася слина, якої не вдавалося ковтнути.

— And, uh, you guys have been waiting for us, right? So, I'm glad you showed up to share this with us... Alright, alright, alright, ok, one more thing, man, real quick, ok? This show right here, all these lights and all this stuff, man... A lot of people work really hard to make this happen for you guys. And for us, every night. If you get together with me, and make a bunch of noise for the road crew...²

¹ До дідька круто, га? Ми тут розважаємось, еге ж? Сподіваюсь, ми трохи спітніли? Хочемо побачити трохи руху! Хто? Ага, ага, ага, ми тут, друже. І не забувай про це (англ.).

² І... ух, друзі, ви ж чекали на нас, правда? Я неймовірно радий, що ви прийшли розділити це з нами... Добре, добре, добре, окей! Ще одне, народ, буквально хвилинку, гаразд? Це сьогоднішнє шоу, усе це світло, увесь цей драйв, народ... Безліч людей важко працюють, аби ви отримали все це,

Натовп заревів, у повітрі згустилося ще більше людського поту.
 — Yeah, baby! Alright, thank you. Grazie. Let's have a good time tonight, man... Thanks a lot!¹

Зблиснули світла, звуки електрогітар прорізали теплий осінній вечір. Барабани вдарили в пришвидшеному ритмі. Щось гучно вибухнуло — кольорові петарди злетіли зі сцени й розсипалися тисячами крихітних блискучих частинок. Із великого екрана дивилися блакитні очі Джеймса Гетфільда. Його волосся було коротким і сивим, оголені руки в чорній футболці без рукавів — м'язистими й укритими татуюваннями. Пальці п'ятдесятидев'ятирічного чоловіка з Каліфорнії ковзали по струнах білої гітари, народжуючи звук, що захоплював мільйони людей у всьому світі.

*My mother was a witch, she was burned alive,
 thankless little bitch, for the tears I cried,
 take her down now, don't want to see her face,
 blistered and burned, can't hide my disgrace.*

Небо над Флоренцією розверзлося, і над «Вісарно ареною» уперіщила злива. Ауреллі, з пластанкою віскі в руках, за хвилю геть змок. Крізь краплі, що стікали з його чола, бачив обличчя Роберта Трухільйо, який височів над «драконом» із десятків тисяч голів. Його рухи нагадували ящірячі: він перебігав по струнах бас-гітари трьома пальцями, а по плечах танцювало волосся, заплетене в косички. Ларс Ульріх на величезному екрані несамовито гамселив по барабанах, шаленіючи в ритмі. Дощ лив без упину; вода стікала по шкірі Джеймса Гетфільда, а збожеволіла юрба ревіла: «Рара Нет!!!» Рот співака одного з найвидатніших музичних гуртів усіх часів розтулявся — і з гігантських цифрових кубів, що зависали над сценою, у повітря виривалися слова важкого металу.

*As I watched my mother die, I lost my head,
 revenge now I sought, to break with my bread,*

друзі. І ми теж. Щоночі. Тож будьте зі мною — здійміть справжній галас на честь нашої команди..! (англ.)

¹ Саме так, крихітко! Добре, дякую. Дякую. Проведімо чудово час сьогодні ввечері, народ... Щиро дякую! (англ., італ.)

*taking no chances, you came with me,
I'll split you to the bone, help set you free.
Am I evil? Yes, I am. Am I evil? I am man, yes I am.*

Ошаліла від ейфорії публіка несамовито вигукувала. Ауреллі відчув, як у шлунку здійсмається гірка хвиля; він розтулив рота — і віскі бризнуло на землю.

Об одинадцятій вечора Флоренція все ще вирувала. Ресторани на вузьких вуличках були налюднені: туристи смакували домашні італійські страви, голосно перемовлялися, попивали червоне вино, а їхній сміх відбивався від стін і хвилями викочувався на вулицю.

Ауреллі сидів на потертому сидінні старого «пунто». Попереду — таксист, який раз по раз обертався, перевіряючи, чи п'яний чоловік на задньому сидінні ще притомний. Напівзаплющеними очима Міо дивився крізь брудне вікно автомобіля. Як він опинився тут? У рідному краї, де не був стільки років... Уздовж річки Арно, що текла під знаменитими мостами, пропливали старі будинки, розмиті п'яним поглядом. Тут, на цій землі, жила його родина, від якої нічого не лишилося... Мати втекла з коханцем, коли йому було п'ятнадцять. Відтоді він її не бачив. Намагався... намагався знайти її, але Азра стерла за собою всі сліди, ніби провалилася крізь землю... Батько... Джованні Ауреллі... Його добив алкоголь: печінка остаточно відмовила. Сестри... Мішель та Вірджинія... загинули в автотрощі — Джованні сів за кермо геть п'яним. Третя сестра, наймолодша... Де Авіанка? Він не бачив її вже рік. Звісно, повернулася до того покидька... Усе розпалося. Усе. У голові загуло — звук ставав нестерпним. Ауреллі простягнув руку, намагаючись опустити вікно й ковтнути свіжого повітря. Натиснув кнопку — нічого. Потягнув за ручку знизу, смикав раз і вдруге — марно. Таксист глянув на нього крізь дзеркало заднього виду.

— *Lascia stare la finestra.*¹

— Чому я маю облишити ручку? Я... я хочу відчинити...

¹ Облиш її (італ.).

Ауреллі знову натиснув на кнопку. Доконечно мусив хапнути свіжого повітря... Схопився за ручку і знову потягнув. Таксист обернувся.

— *Lascia la maniglia*, — повторив водій знервовано. — *Rovinerai tutto*.¹

— Я нічого не з-ламаю... Тіль-ки... відчиню... вік-но...

І продовжив смикати за ручку.

— *Che cosa ti ho detto?! Lascia la maniglia!*²

«Чого він так верещить? — Ауреллі ще раз сіпнув ручку, і шматок пластика залишився в його руці. — Все розпадається...» Міо кинув його на підлогу, відкинувся на сидіння і заплющив очі. Він розпадається...

Водій ошалів:

— *Se ti dico di lasciare stare la maniglia, allora lascia la!*³

— Замовкни, — пробурмотів прокурор. — *Stai zitto*.

Чоловік зненацька крутнув кермо, автівку занесло. Ауреллі розплющив очі й побачив: таксист з'їхав з дороги. Що відбувається? Шофер вимкнув двигун, розчахнув двері й вийшов, розлючений. Прокурор спостерігав за ним крізь скло: «Що він надумав?» Задні двері відчинилися; водій схопив Міо за куртку й почав витягати з таксі.

— *Esci dalla mia macchina, maledetto stronzo!*⁴

— Відпусти мене... — гукнув Ауреллі п'яним голосом, намагаючись відштовхнути чоловіка.

«Таксист геть здурів?»

— *Chi ti ha permesso di distruggere la maniglia della finestra?! —* витягнув його з автівки й кинув на землю. — *Cretino!*⁵

Потому розлючений таксист знову сів у авто, грюкнув дверима й рвонув із місця, як одурілий. Світло вуличного ліхтаря замигтіло, картинка перед очима Ауреллі захиталася, і йому знову стало зле.

¹ Відпусти ручку. Ти її зламаєш (*итал.*).

² Чув, що я тобі сказав?! Відпусти ручку (*итал.*).

³ Якщо я кажу тобі облишити ручку, то облиш її! (*итал.*)

⁴ Вилазь з моєї машини, клятий покидьку! (*итал.*)

⁵ Хто дав тобі право ламати ручку?! Ідіот! (*итал.*)

Він насилу звівся на ноги й подивився на світла, що наближалися дорогою.

Раптом гучно засигнало, повз промчав спортивний автомобіль, і крізь відчинене вікно Міо почув: «Imbecille!¹»

Одурманений алкоголем мозок Ауреллі насилу надіслав команду ногам, які за кілька секунд ожили, почовгали з дороги на тротуар.

Чотиризірковий готель «Пітті Пелес» височів на лівому березі річки Арно, неподалік Понте Веккйо — найвідомішого мосту Флоренції, де здавна торгували коштовностями. Туристи з усього світу з'їжджалися до міста, аби помилуватися його барвистими будинками із синіми та зеленими віконницями, залишаючи невидимі відбитки кроків на середньовічному камені. Небо було темним, і лише кілька зірок розсипалися по ньому, немов крихти; дощ ущух, а годинник на дзвіниці Палаццо Веккйо саме пробив північ. Лея Брезник стояла біля вікна свого номера й дивилася з четвертого поверху на вежу Арнольфо, що здіймалася над дахами разом із вежею Джотто біля собору Санта-Марія-дель-Фйоре. Їй здалося, що ці вежі подібні до неї — безкінечно самотні в цій темній ночі. Жінка заплющила очі, згодом відійшла від вікна й лягла на порожнє двоспальне ліжко. Чи справді минув уже рік від того пізнього осіннього вечора, коли він несподівано намалювався на її порозі? Вона обійняла його й відкрилася йому, приймала його щоразу, коли він того потребував, і все ж... Як сталося, що вона, професійна психіатриня, так і не змогла проникнути йому під шкіру за весь цей час? Він залишався замкнутим, ніби вибудував навколо себе стіну. До неї був люблячим і уважним, але водночас відстороненим і в чомусь навіть холодним, а його поведінка з кожним днем ставала дедалі саморуйнівнішою. Вона так чекала на цю поїздку до Флоренції, сподіваючись, що в стародавньому місті пристрасть спалахне знову. Тепер же шкодувала, що вмовила його взяти її з собою. Його не цікавила ні вона, ні Флоренція — сюди він приїхав лише тому, що в місті гастролювала «Металіка». Він не рвався на прогулянки середньовічними площа-ми, не хотів милуватися шедеврами Мікеланджело й Бандіnellі.

¹ Імбецил! (італ.)

Його не вабив Персей Челліні, який, відрубавши голову Медузі, виставив її напоказ усім перехожим на площі Синьйорії. Не мав бажання відвідати галерею Уффіці, не цікавився церквами епохи Відродження, бароко чи готики. Це здавалося їй дивним, адже вона знала про його любов до історії, а Флоренція й була тією самою галереєю просто неба. Куди не кинь оком — крізь багатовіковий камінь дихала історія, а хрещені батьки Відродження, родина Медічі, подбали, щоб жоден відвідувач не лишився байдужим. Окрім Міо. Децицію щирої радості виявив лише під час вечері в ресторані, коли зауважив у задньому приміщенні покерний автомат.

Раптом під дверима щось загримотіло. Лея швидко підхопила-ся з ліжка й вийшла в передпокій саме тоді, коли в номер зайшов Ауреллі. Від нього тхнуло алкоголем і тютюновим димом; був блідим, а куртка геть промокла. Лея ввімкнула світло й побачила його криваво-червоні очі, забруднені землею штани та заляпані болотом кеди.

— Міо... Що трапилося?

Він щось нерозбірливо пробурмотів і попрямував до ванної. З-за хмари визирнув переламаний навіпіл місяць, і Лея подумала, що Міо рухається шляхом, який веде лише вниз.

Йому наснився Джеймс Гетфільд. Міо перебував із ним у гаражі; Джеймс саме порався біля двигуна старого «б'юїка скайларк» тисяча дев'яносто п'ятдесят третього року випуску й говорив про відчуття покинутості та алкогольну абстиненцію. Ауреллі ж роздивлявся гітари, що висіли на стінах, і ковбойський капелюх на голові Гетфільда.

— That's so crazy, man. The power of the mind... it's so strong... I understand, you're stripped to the bone and it hurts... But it can change, you can change... I'm on your side, man.¹

Ауреллі перекинувся на інший бік; його шкіра була гарячою та липкою від поту. У голові калейдоскопом миготіли образи: промайнуло обличчя колишньої дружини Віоли, почувся її сміх, а за мить з'явився їхній син. Джеймс Гетфільд відірвався від двигуна

¹ Це якесь шаленство, чоловіче. Сила розуму... вона неймовірна... Я розумію, з тебе здерли шкіру живцем, і тобі болить... Але все може змінитися, ти можеш змінитися... Я на твоєму боці, чоловіче. (англ.)

«б'юїка», пильно поглянув на Ауреллі, і раптом з його вуст, наче метелики, злетіли вірші:

— *I am the priest that feeds the beast, I am the blood, I am release, come make me pure, bleed me a cure... I'm bleeding me...*¹

Ауреллі відчув, як шалено закалатало серце, а в роті пересохло. Розплющив очі. Крізь вікно виднілося темне небо й смужка місяця, що зависла над Флоренцією; на мить йому здалося, ніби поруч із ним у ліжку лежить Віола. Та Лея ворухнулася, накрила його руку своєю, і реальність знову стиснула його в сталевих обіймах.

Сонце зазирнуло у вікно, заливши світлом номер готелю «Пітті Пелес». Аромат свіжої кави залоскотав ніздрі Ауреллі, він розплющив очі. На маленькому столику чекала татця з тістечками та дві філіжанки. Лея стояла біля шафи: зняла з вішака сорочку, склала її та опустила у відкриту на підлозі валізу.

— Агов... — озвався Міо з усмішкою.

Лея не обернулася. Взяла з полиці светр, кілька футболок і, нахилившись, поклала їх до інших речей. Лише коли вона випросталася, їхні погляди нарешті зустрілися.

— Чому ти взагалі зі мною?

Ауреллі здивовано звів брови.

— Бо ти непередбачувана і часом спантеличуєш мене такими запитаннями.

Лея мовчала. Її погляд був утомленим.

— Чому ти зі мною, Міо? Скажи правду.

Риси його обличчя раптом загострилися. Він на мить заплющив очі, а тоді знову подивився на неї.

— Не хочу бути сам, Леє.

У повітрі повисла тиша. Жінка вдивлялася в чоловіка перед собою. Срібло сивини у волоссі, свіжа, попри легку блідість, шкіра, міцна статура — він досі був у гарній формі. Вона хотіла щось відповісти, але в горлі пересохло. Згадалася ніч: Лея сиділа на ліжку й дивилася, як він спітнілий метався уві сні. Рік тому він прийшов до неї і чесно зізнався, що Віола його покинула. Тоді Лея прийняла його. Знала,

¹ Я жрець, який годує звіра, я — кров, я — звільнення, прийди, зціли мене... я кровоточу... (англ.)

що він страждає, але... на що вона сподівалася? У карих очах Ауреллі залягла тінь болю. Жінка не знала, чи це від душевних мук, чи від важкого похмілля, що неминуче накрило його після вчорашнього пияцтва. Він підвівся, підійшов до вікна і відчинив його навстіж. Вдихнув прохолодне осіннє повітря, дивлячись на купол собору Санта-Марія-дель-Фйоре. Флоренція вже прокинулася і вирувала: з вулиці долинали жваві голоси, а річка виблискувала під мостом Понте Веккйо в променях ранкового сонця. Міо відчував на спині погляд коханки. Не хотів говорити — принаймні не зараз і не про їхні стосунки. Кепсько почувався, що було наслідком попереднього вечора, спогади про який розпливалися суцільним туманом. Ауреллі обернувся.

— Ходімо до Джино?

Раптом перед Леїними очима вплив спогад: їй вісім, вона міцно тримає маму за руку. Вони йдуть вулицею, навколо густо сніжить. На ній — яскраве червоне пальтечко та барвисті гумові чобітки. Мама крокує швидко й розмашисто, Лея ледь встигає за нею, аж поки вони не зупиняються біля важких дверей старої кам'яниці. Мама натискає кнопку дзвінка, і з динаміка домофона лунає сухий жіночий голос:

— Так? Хто це?

Лея закинула голову: сніжинки танцювали в холодному зимовому повітрі.

— Перекажіть чоловікові, що внизу на нього чекає коханка, — промовила мама. — Та сама, з якою він обіцяв одружитися, щойно розлучиться з вами.

Лея згадала ту тишу, що обволікала їх із матір'ю, наче м'яка мембрана, і водночас стискала у своїх крижаних обіймах. Раптом важкі двері розчинилися, і перед ними постала старша жінка в окулярах. Коли вона побачила, наскільки матір молодша, її обличчя звело від подиву. Леї стало шкода жінки: та завмерла приголомшена, не в змозі відвести погляду від непроханої гості. Біль ніби паралізував її. Бути «іншою» жінкою. Тією, хто завжди залишається в тіні. Вічною другою скрипкою.

— Лее? — Ауреллі дивився на неї, на його обличчі знову заіскрилася та сама грайлива усмішка, в яку вона колись закохалася з першого погляду. Тоді теж падав сніг — був холодний зимовий день, коли він уперше завітав до психіатричної клініки, вимагаючи

медичну карту Мар'яна Гінкса, якого вона лікувала. — Підемо до Джино?

Лея зазирнула в його карі очі — там знову зажеврила знайома іскра. Найменше їй зараз хотілося йти до Джино; єдиним справжнім бажанням було чимшвидше повернутися до Любляни і нарешті побути наодинці з собою.

Однак вона кивнула:

— Так, ходімо.

На вузькій вулиці да'Гвіччардіні причаїлася маленька крамничка, над вітриною з барвистими солодощами писало «Пекарня Джино». Ауреллі та Лея зайшли в тісне приміщення: з одного боку вабила ароматами вітрина зі свіжою випічкою, з іншого — тягнулася вузька скляна стійка, за якою можна було перекусити. Джино, господар закладу, стояв за касою. Він привітно всміхнувся, щойно вони переступили поріг.

— Buongiorno.¹

— Buongiorno, Gino, come va?² — привітався Ауреллі, не зводячи очей з каннолі — сицилійських трубочок із крихкого тіста, начинених солодкою рикотою та посипаних фісташками.

— Bene, bene,³ — відгукнувся літній сивочолий чоловік у чорному фартуху з емблемою пекарні. — Полюбляєте каннолі? — спитав він, побачивши, на що дивиться Ауреллі.

— Ma sì, certo...⁴ — посміхнувся той і мовив, звернувшись до Леї: — Leave the gun, take the cannoli...⁵

— Що? — здивовано звела брови жінка.

— «Padrino», Clemenza,⁶ — власник пекарні засміявся.

— Sì, «Padrino». «Godfather»,⁷ — Ауреллі кивнув і знову звернувся до Леї: — Пам'ятаєш фільм «Хрещений батько», коли Клеменца наймає Рокко, щоб той убив Паулі?

¹ Добрий день (*італ.*).

² Добрий день, Джино, як справи? (*італ.*)

³ Добре, добре (*італ.*).

⁴ Так, звісно (*італ.*).

⁵ «Залиш пістолет, візьми каннолі...» (*італ.*)

⁶ «Хрещений батько», Клеменца (*італ.*).

⁷ Так, «Хрещений батько» (*італ., англ.*).

Лея заперечно похитала головою.

— Ні, я все забула.

— Перед тим, як сісти в авто, дружина Клеменци гукнула йому, щоб не забув узяти каннолі. Той купив десерт. І от, коли Рокко ліквідовує Паулі просто в машині, Клеменца спокійно каже: «Leave the gun, take the cannoli». — Ауреллі, здавалося, був у гарному гуморі, його обличчя розтягнулося в усмішці. — «Don't mess with family and don't mess with cannolis».¹

Від сміху навколо Леїних очей розбіглися дрібні зморшки. Вона раптом згадала, як учора він знайшов у мініхолодильнику готелю дві пляшки коли і радів їм, наче мала дитина.

— Due cannoli al fistacchio, per favore², — замовив Ауреллі, повернувся до Леї та підморгнув їй.

Міо та Лея йшли вулицею, насолоджуючись сицилійським десертом. Лея подумала про те, як було б чудово, якби все в житті було таким простим, як ця прогулянка через Понте Веккйо, як споглядання коштовностей у вітринах ювелірних крамниць, як лагідне сонце, що зігріває їх своїми останніми променями. Помітивши, що Лея збирається викинути залишок каннолі у смітник, Ауреллі зупинив її:

— Ні-ні, Лес, тільки не це... Каннолі треба з'їсти до останнього шматочка. Tentativo, постарайся, — він грайливо всміхнувся. — Або віддай мені.

У Флоренції пахло пізньою осінню, і повітря навколо них раптом сповнилося надії.

¹ «Не жартуй із сім'єю і не жартуй з каннолі» (*італ.*).

² Два фісташкові каннолі, будь ласка (*італ.*).